

חוק עזר למודיעין-מכבים-רעות (תיעול), התשע"ג-2012

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 250 ו-251 לפקודת העיריות' (להלן – הפקודה), מתקינה מועצת עיריית מודיעין-מכבים-רעות חוק עזר זה:

הגדרות

1. בחוק עזר זה –

"אדמה חקלאית" – קרקע שאין עליה בניין, שייעודה על פי תכנית הוא לחקלאות ושלא ניתן לגבייה היתר לשימוש למטרה אחרת, ואין משתמשים בה בפועל למטרה אחרת;

"אישור בקשה להיתר בנייה" – אישור בקשה למתן היתר בנייה בידי מוסד התכנון המוסמך לפי חוק התכנון והבנייה;

"אזור איסוף" – שטח שעבודות התיעול שיבוצעו בו מיועדות לשמש במישרין או בעקיפין את הנכסים שבו;

"בנייה חדשה" – הקמת בניין חדש בנכס או תוספת לבניין קיים הניצב בנכס;

"בנייה חורגת" – בנייה חדשה שנעשתה בלא היתר בנייה או בסטייה מהיתר;

"בניין" – מבנה, בין שהוא ארעי ובין שהוא קבוע, בין שבנייתו הושלמה ובין אם לאו, הבנוי אבן, בטון, טיט, ברזל, עץ או חומר אחר, לרבות חלק של מבנה כאמור וכל המחובר לו חיבור של קבע;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

"בעל נכס" – כל אחד מאלה:

(1) בנכסים שאינם מקרקעי ציבור כהגדרתם בסעיף 107 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969² (להלן – חוק המקרקעין). הבעלים הרשום של הנכס, ובהעדר רישום בעליו של הנכס מכוח הסכם או מסמך מחייב אחר, ובהעדרו – מי שזכאי כדין להירשם כבעל הנכס, ובהעדרו – מי שזכאי להפיק הכנסה מהנכס או ליהנות מפירותיו של הנכס כבעלים;

(2) בנכסים שהם מקרקעי ציבור כאמור – החוכר לדורות כמשמעותו בחוק המקרקעין, בין שבדין ובין שביושר, ובהעדר חוכר לדורות מי שניתנה לו הרשאה להשתמש בנכס, שניתן לראותה מבחינת תוכנה כבעלות או כתכירה לדורות, ובהעדר חוכר לדורות או ברירות כאמור – בעלו של הנכס;

"דמי פיתוח" – דמי פיתוח ששולמו למינהל מקרקעי ישראל או למי מטעמו בעבור מימון עלות התיעול ובלבד שסכומם אושר בידי מינהל מקרקעי ישראל;

"היטל" או "היטל תיעול" – היטל המוטל לכיסוי הוצאות התקנת מערכת תיעול לפי חוק עזר זה;

"היתר בנייה", "סטייה מהיתר", "שימוש חורג" – כמשמעותם בחוק התכנון והבנייה; "הפרשי הצמדה", "מרד", "תשלומי פיגורים" – כהגדרתם בחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), התש"ם-1980³;

"חוק התכנון והבנייה" – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁴;

"יציע", "עליית גג" – כהגדרתם בפרט 1.00.1 לתוספת השלישית של תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התשל"ל-1970⁵ (להלן – תקנות היתר בנייה);

"מהנדס" – מהנדס העירייה או מי שסמכויות מהנדס העירייה נאצלו לו לפי סעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית), התשנ"ב-1991⁶;

"מערכת תיעול" – המערכת המשמשת את העירייה לניקוז מי נגר עילי והמצויה כבעלותה, בחזקתה, ברשותה או בשליטתה, לרבות כל תעלה ומיתקן המשמשים לתכלית זו ולהוציא תעלה פרטית;

"מרפסת" – חלק חיצון של בניין אשר –

(1) רצפתו קשורה לרצפת פנים הבניין ודלת מעבר ביניהם;

(2) לא יותר משלושת רבעי היקף רצפתו מוקפים קירות;

(3) לאורך שאר שוליו ניצב מעקה שגובהו אינו עולה על 1.1 מטרים מהמפלס של רצפתו;

"מרתף" – חלק מבניין שהחלל שבין רצפתו ותחתית תקרתו נמצא כולו או רובו מתחת למפלס פני הקרקע המקיפה אותו, או מתחת למפלס כביש או מדרכה הנמצאים במרחק אשר אינו עולה על 1.5 מטרים ממישור הקיר החיצון שלו; לעניין זה,

² ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

³ ס"ח התש"ם, עמ' 46.

⁴ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

⁵ ק"ת התשל"ל, עמ' 1841.

⁶ ס"ח התשנ"ב, עמ' 6.

"מפלס פני הקרקע" וכן "מפלס כביש או מדרכה" – הגובה של כל אחד מהם במרכז מישור הקיר החיצון כאמור, ולגבי קיר שיש בו תפרי התפשטות – גובהו של כל אחד מהם במרכז שבין כל שני תפרי ההתפשטות האמורים או במרכז שבין תפרי התפשטות הסמוך לקצה הבניין ובין קצה הבניין;

"נכס" – כמשמעותו בסעיף 269 לפקודה, לרבות דרכי מעבר שאינן ציבוריות;

"עבודת תיעול" – עבודות להתקנה או לחפירה של תעלה וכל עבודה נלווית הנוגעת להתקנתה או חפירתה, שתכליתה ניקוז מי נגר עילי, למעט בתשתיות שהוכרוזו על ידי מהנדס העירייה כתשתיות על;

"העירייה" – עיריית מודיעין-מכבים-רעות;

"קומה" – חלל המשתרע בין שתי רצפות סמוכות הנמצאות זו מעל זו, הנמדד על פי גובהו המזערי של אותו חלל, כקבוע בפרט 2.03 לתוספת השנייה של תקנות היתר בנייה, ככל שנקבע כזה, ולרבות בנייני עזר, מרתפים, מרפסות, מחסנים, חדרי מדרגות, מעברים, גבליות, יציעים, חדרי מעליות, עליות גג וכל שטח אחר בקומה, ולמעט מרתפי חניה;

"ראש העירייה" – ראש העירייה לרבות מי שהוסמך על ידו על פי סעיף 17 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975,⁷ לענין חוק עזר זה;

"שטח בניין" – הסכום במ"ר של שטחי כל הקומות בבניין לרבות:

(1) שטחה של בנייה חורגת;

(2) שטחו של בניין או שטחה של תוספת לבניין העתידים להיבנות שאושרה לגביהם בקשה להיתר בנייה – לפי השטח שאושר;

"שטח המיועד להפקעה" – שטח המיועד לצורכי ציבור ואשר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה הודיעה כי בכוונתה להפקיעו בהתאם לסעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943⁸;

"שטח המיועד לצורכי ציבור" – שטח קרקע או שטח בניין המיועד בתכנית לצורכי ציבור;

"שטח קומה" – הסכום הכולל במ"ר של שטח ההשלכה האופקית של רצפת הקומה, בתוספת השטח שמתחת לקירותיה החיצוניים והפנימיים;

"שטח קרקע" – שטחה הכולל של הקרקע שבנכס לרבות הקרקע שעליה ניצב בניין;

"תכנית" – כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה;

"תעודת העברה לרשם המקרקעין" – כאמור בסעיף 324 לפקודה;

"תעלה" – אפיק ניקוז בין טבעי ובין מותקן או מוסדר, המיועד להולכתם ולניקוזם של מי נגר עילי, מי גשמים ומים אחרים, למעט שפכים או מי קולחין, לרבות צינור מוביל, מוביל יצוק, אבזר, תא ביקורת, תא איסוף, תא קיבול וכל מיתקן ואבזר אחר המהווה חלק מהאפיק או הקשור בו;

"תעלה פרטית" – תעלה המשמשת נכס פלוני, שאינו בבעלות העירייה;

⁷ ס"ח התשל"ה, עמ' 221.

⁸ ע"ר 1943, תוס' 1, עמ' 32.

"תעלה ציבורית" – תעלה שאינה תעלה פרטית;

"תעריפי היטל המעודכנים" – תעריפי היטל שבתוספת הראשונה בשיעורם המעודכן במועד הוצאת דרישת התשלום לפי חוק עזר זה;

"תעריפי היטל שבתוקף" – תעריפי היטל שבתוספת הראשונה לפי שיעורם המעודכן ביום התשלום לקופת העירייה;

"תשתיות על" – תשתיות הבאות לשמש את כל התושבים בתחומי העירייה או מתחם המצוי בה ולא נכסים מוגדרים בתחומי העירייה.

2. (א) היטל תיעול נועד לכיסוי הוצאות העירייה בשל התקנת מערכת התיעול בתחומה, היטל תיעול בלא זיקה לעלות ביצוע עבודות תיעול המשמשות את הנכס החייב או הגובלות בו.

(ב) החליט המהנדס על קביעת שטח כאזור איסוף, תונח החלטתו במשרד מועצת העירייה ותהיה פתוחה לעיון הציבור; הודעה על החלטת המהנדס תפורסם בעיתונות בדרך הקבועה בסעיף 1 א לחוק התכנון והבנייה.

(ג) היטל תיעול יוטל על בעל נכס בהתקיים אחד מאלה:

(1) תחילת ביצוע עבודות תיעול באזור האיסוף שבו מצוי הנכס נושא חיוב; לעניין זה, "תחילת ביצוע עבודות תיעול" – גמר תכניות לביצוען של עבודות תיעול באזור האיסוף שבו מצוי הנכס וכן אישור של העירייה, לפי הנוסח של טופס 1 שבתוספת השנייה, ולפיו בכוונתה לצאת למכרז לביצוע עבודות התיעול או להתקשר כדין בדרך אחרת לביצוע עבודות כאמור, בתוך 12 חודשים ממועד מתן האישור;

(2) אישור בקשה להיתר בנייה; לא נתקיימו עבודות תיעול באזור האיסוף שבו מצוי הנכס, בעת אישור הבקשה להיתר בנייה כאמור, תאשר העירייה לפי הנוסח של טופס 2 שבתוספת השנייה, כי הליך תכנון עבודות התיעול כאמור מצוי בעיצומו ותחילת ביצוע העבודות צפויה להתקיים בתוך 12 חודשים ממועד מתן האישור;

(3) בנייה חורגת בנכס.

(ד) היטל שעילתו אישור בקשה להיתר בנייה בעבור בנייה חדשה או בנייה חורגת, ישולם גם אם בוצעו עבודות תיעול באזור האיסוף שבו מצוי הנכס לפני תחילתו של חוק עזר זה.

3. (א) היטל תיעול לנכס, יחושב לפי שטח הקרקע ושטח הבניין שבנכס וסכומו יהיה היטל תיעול לנכס הסכום המתקבל ממכפלת שטח הקרקע ושטח הבניין בנכס, בתעריפי היטל שבתוספת הראשונה.

(ב) היטל שעילתו קבועה בסעיפים 2(ג)1 או 5(ב) ישולם לפי תעריפי היטל המעודכנים; היטל שעילתו קבועה בסעיפים 2(ג)2 או 5(ג) ישולם לפי תעריפי היטל שבתוקף.

(ג) שולם בעד נכס, בשל ביצוע עבודות תיעול היטל קודם, היטל תיעול או דמי פיתוח (להלן – חיוב ראשון) לא ייכללו שטח הקרקע ושטח הבניין בנכס, בעת הטלתו של החיוב הראשון, במניין השטחים לפי סעיף קטן (א) לצורך חישוב היטל לפי חוק עזר זה בשל אותן עבודות תיעול שבעדו שולם החיוב הראשון.

(ד) שולם בעד נכס חיוב ראשון, יחויב בעל הנכס פעם נוספת בתשלום היטל תיעול, בעד בנייה חדשה, שאושרה לאחר ששולם החיוב הראשון.

(ח) אושרה בקשה להיתר בנייה בעבור בנייה חדשה תחת בניין שנהרס וששולם בעדו חיוב ראשון, יחושב ההיטל בשל הבנייה החדשה על בסיס שטחה בניכוי שטח הבניין שנהרס כאמור.

(ו) נוכחה העירייה לדעת, לאחר גמר בנייתו של בניין, כי שטחו הבנוי בפועל אינו זהה לשטח הבניין שלגביו אושרה הבקשה להיתר בנייה ושעל פיו שולם ההיטל, תשיב לבעל הנכס או תגבה ממנו, לפי העניין ובהתאם להוראות כל דין, את סכום ההפרש הנובע מפער השטחים שהתגלה; סכום ההפרש כאמור יחושב על בסיס תעריפי ההיטל שהיו בתוקף בעת תשלום ההיטל, בתוספת הפרשי הצמדה.

4. היטל בשל בנייה חורגת

(א) בעל נכס חייב בתשלום היטל תיעול בשל בנייה חורגת שנבנתה בנכס.

(ב) לעניין סעיף קטן (א) יראו את יום תחילת הבנייה החורגת, כפי שיקבע בידי המהנדס, או את יום תחילת ביצוע עבודות התיעול, לפי המועד המאוחר שבהם, כמועד שבו התגבש החיוב בהיטל התיעול (להלן – מועד התגבשות החיוב).

(ג) לצורך תשלום ההיטל לפי סעיף זה, תמסור העירייה לחייב דרישת תשלום.

(ד) סכום ההיטל בשל הבנייה החורגת יהיה הסכום הגבוה מבין אלה:

(1) סכום המחושב לפי תעריפי ההיטל במועד התגבשות החיוב, בתוספת תשלומי פיגורים;

(2) אם הועלו תעריפי ההיטל במועד כלשהו לאחר מועד התגבשות החיוב (להלן – מועד ההעלאה) – סכום המחושב לפי תעריפי ההיטל המעודכנים, בתוספת תשלומי פיגורים החל מהמועד המאוחר מבין אלה:

(א) מועד ההעלאה;

(ב) חמש שנים טרם המועד שבו התגלתה הבנייה החורגת;

לעניין סעיף קטן זה, "הועלו תעריפי ההיטל" – העלאת תעריפים באמצעות תיקונו של חוק העזר.

(ה) שולם ההיטל ונהרס בניין המהווה בנייה חורגת בתוך 5 שנים מיום תחילת הבנייה, תשיב העירייה לבעל הנכס את ההיטל ששילם בשל הבנייה החורגת, בניכוי 20% משיעור ההיטל בעבור כל שנה או חלק ממנה, בצירוף הפרשי הצמדה מיום התשלום ועד יום ההשבה.

5. היטל תיעול באדמה חקלאית

(א) בעל נכס מסוג אדמה חקלאית לא ישלם בעדו היטל תיעול.

(ב) חדל נכס מלהיות אדמה חקלאית, מששונה ייעודו בתכנית חייב בעליו בתשלום היטל תיעול, לפי חוק עזר זה.

(ג) חדל נכס מלהיות אדמה חקלאית, משניתן לגביו היתר לשימוש חורג, חייב בעליו בהיטל תיעול לפי חוק עזר זה.

(ד) חדל נכס מלהיות אדמה חקלאית, בלי שניתן לגביו היתר כאמור בסעיף קטן (ג), ובלי ששונה ייעודו בתכנית, יחול סעיף 4, בשינויים המחויבים לפי העניין.

(א) לא יוטל חיוב בהיטל תיעול בעד שטח המיועד להפקעה.

6. חיוב בהיטל בשל שטח המיועד להפקעה

(ב) שילם בעל נכס היטל בעבור נכס ובמהלך 5 השנים שממועד תשלום ההיטל הוחל בהליך הפקעה וניתנה הודעה בהתאם לסעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943, תשיב העירייה לבעל הנכס את ההיטל ששילם בניכוי 20% מסכום ההיטל בעבור כל שנה או חלק ממנה, בצירוף הפרשי הצמדה מיום התשלום ועד יום ההשבה.

7. (א) לצורך תשלום ההיטל, תמסור העירייה לחייב דרישת תשלום, שבה יפורטו הסעיף רישה לתשלום ההיטל בחוק העזר שמכוחו הוטל ההיטל, סכום ההיטל, המועד לתשלומו, שטח הנכס, תעריפי ההיטל המעודכנים אשר שימשו בסיס לחישוב סכום ההיטל ודרכי תשלום ההיטל.
- (ב) דרישת התשלום תימסר בעת התגבשות עילת החיוב כאמור בסעיפים 2(ג), 4 ו-5.
- (ג) לא נמסרה מסיבה כלשהי דרישת תשלום באחד מהמועדים הנוכחים בסעיף קטן (ב) (להלן – מועד החיוב המקורי) רשאית העירייה למסור את דרישת התשלום טרם מתן תעודת העברה לרשם המקרקעין או טרם מתן אישורה לצורך העברת זכויות חכירה במינהל מקרקעי ישראל; במקרה זה יקבע סכום החיוב על בסיס תעריפי ההיטל כפי שהיו בתוקפם במועד החיוב המקורי בתוספת הפרשי הצמדה.
- (ד) אין בפגם שנפל בדרישת תשלום כדי לגרוע מחובת בעל נכס לשלם היטל תיעול.
- (ה) דרישת תשלום שנמסרה לפי סעיפים:
- (1) 2(ג)1, 4 או 5(ב) תיפרע בתוך 30 ימים מיום מסירתה לבעל הנכס;
- (2) 2(ג)2, 5(ג) או 7(ג), תיפרע בתוך 7 ימים מיום מסירתה לבעל הנכס, ובכל מקרה עובר למתן ההיתר, התעודה או האישור המבוקשים וכתנאי להוצאתם.
8. (א) לא שולם במועדו היטל תיעול שנמסרה לגביו דרישת תשלום לפי סעיפים 2(ג)1, שערך חיובים וחובות 4 או 5 ייווספו לסכום המצוין בדרישת התשלום תשלומי פיגורים החל מהמועד שנקבע לתשלומו בחוק עזר זה ועד למועד התשלום בפועל.
- (ב) לא שולם במועדו היטל תיעול שנמסרה לגביו דרישת תשלום לפי סעיפים 2(ג)2(א) ו-7(ג), תפקע דרישת התשלום; כל דרישת תשלום חדשה שתימסר בטרם הוצאו ההיתר, התעודה או האישור נושא הסעיפים האמורים, לפי העניין, תהיה בהתאם לתעריפי ההיטל המעודכנים ותעמוד בתוקפה למשך 7 ימים מיום מסירתה לבעל הנכס.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), אם ניתנו ההיתר, התעודה או האישור נושא הסעיפים האמורים בלא ששולם ההיטל או חלק ממנו, ייווספו לסכום שלא שולם תשלומי פיגורים, החל מהמועד שנקבע לתשלומו בחוק עזר זה ועד למועד התשלום בפועל.
9. (א) לא יטפל אדם בתעלה, לא יחבר אליה צינור ולא ישתמש במים הזורמים בתוכה, טיפול בתעלה אלא על פי היתר בכתב מאת ראש העירייה ובהתאם לתנאי ההיתר.
- (ב) לא יטיל אדם לתעלה חפץ, מי שפכים, מים דלוחים, מי פסולת תעשייה או כל נוזל אחר.
- (ג) לא יחסום אדם תעלה, לא יטה מימיה ולא יעשה בהם פעולה אחרת שיש בה כדי לשבש את שימושה הסדיר.
- (ד) ראש העירייה רשאי לדרוש בהודעה בכתב ממי שעשה מעשה בניגוד להוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג), לבצע את העבודות הדרושות לשם החזרת התעלה למצב שבו היתה נתונה לפני שנעשה המעשה.
- (ה) בהודעה יצוינו התנאים, הפרטים והדרכים לביצוע העבודות וכן התקופה שבה יש לבצען.
- (ו) מי שקיבל הודעה כאמור בסעיף קטן (ד) חייב למלא אחריה.

10. (א) ראש העירייה רשאי, בהודעה בכתב, לדרוש מבעל נכס, או להתיר לו, לבקשתו, לבצע עבודות תיעול לצורך תקנת תעלה פרטית לנכסו, שתחובר לתעלה הציבורית, או לשנות או לתקן תעלה פרטית שבנכסו; ההודעה תפרט את התנאים ואת אופן ביצוען של עבודות התיעול, וכן את משך הזמן שבו יש לסיימן.
- (ב) עבודות תיעול לפי היתר או דרישה כאמור בסעיף קטן (א) יתבצעו בהתאם לתנאים שפורטו בהודעה, לפי תכנית ביצוע ומפרטים שאישר המהנדס.
11. היה נכס גובל בבעלות משותפת, תחול חובת ההיטל על כל אחד מהבעלים המשותפים של הנכס לפי חלקם היחסי בבעלות בנכס.
12. מסירת הודעות מסירת דרישת תשלום לפי חוק עזר זה תהיה בדרך של מסירה לידי האדם שאליו היא מכוונת, או מסירה במקום מגוריו, או במקום עסקיו הרגילים או הידועים לאחרונה, לידי אחד מבני משפחתו הבגירים או לידי אדם בגיר העובד או המועסק שם, או משלוח במכתב רשום הערוך אל אותו אדם לפי מען מגוריו או עסקיו הרגילים או הידועים לאחרונה; אם אי-אפשר לקיים את המסירה כאמור, תהיה המסירה בדרך של הצגה במקום בולט לעין באחד המקומות האמורים או על הנכס שבו היא דנה.
13. סכומי ההיטלים שנקבעו בחוק עזר זה, יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה החל ממועד פרסומו של חוק עזר זה (להלן – יום העדכון), לפי שיעור שינוי המדד, שפורסם לאחרונה לפי יום העדכון לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון שקדם לו.
14. החל ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) הטלת היטל לפי חוק עזר זה טעונה אישור של מועצת העירייה ושל שר הפנים או מי מטעמו.
15. על אף האמור בסעיף 13, יעודכנו סכומי ההיטלים שנקבעו בחוק עזר זה, במועד פרסומו של חוק עזר זה (להלן – יום העדכון הראשון), לפי שיעור שינוי המדד, שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הראשון לעומת מדד חודש ינואר 2008.

תוספת ראשונה

היטל תיעול

(סעיף 3)

שיעור ההיטל
בשקלים חרשים

30.48

41.04

קרקע, לכל מ"ר משטח הקרקע

בניין, לכל מ"ר משטח הבניין

תוספת שנייה

(סעיף 2(ג)1 ו-2)

טופס 1

לכל מאן דבעי

הח"מ, מהנדס עירונית מודיעין-מכבים-רעות מאשר בזה כי התכניות לביצוע עבודות התיעול..... מצויות בשלבי גמר, וכי בכוונת העירייה לצאת למכרו לביצוע עבודות התיעול האמורות/להתקשר כדן בדרך של .....

לביצוע עבודות התיעול האמורות (מחק את המיותר) וזה לא יאוחר מיום.....

מהנדס העירייה

טופס 2

לכל מאן דבעי

הח"מ, מהנדס עיריית מודיעין-מכבים-רעות מאשר בזה כי הליך תכנון
עבודות התיעול..... מצוי בעיצומו, וכי תחילת התיעול צפויה להתקיים לא
יאוחר מיום .....

.....
מהנדס העירייה

י"ג בניסן התשע"ב (5 באפריל 2012)

(חמ 14-8)

חיים ביבס

ראש עיריית מודיעין-מכבים-רעות